

Sygn. XXV C 631/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Krystyna Stawecka
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Stelmasiak

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2016 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa E. W. i P. W. następców prawnych zmarłego T. W. (1)

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

1. Oddała wniosek pozwanego o odrzucenie pozwu w stosunku do E. W.;
2. Oddała powództwo w zakresie roszczenia z art. 415 k.c.;
3. Umarza postępowanie w sprawie w zakresie roszczenia z art. 24 § 1 zd. 3 k.c. i art. 448 k.c.;
4. Koszty opłaty sądowej przejmuje na rachunek Skarbu Państwa;
5. Nie obciąża strony powodowej obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt XXV C 631/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 lipca 2013 roku (data prezentaty) **powód T. W. (1)** wniósł o zasądzenie od pozwanego Banku (...) S.A. z siedzibą w W. – obecna nazwa Bank (...) s.a. w W. na jego rzecz kwoty 780.000,00 złotych tytułem odszkodowania oraz kwoty 20.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu.

Powód wywodził swoje roszczenia z art. 415 k.c. oraz art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. (pozew, k. 3-11 a.s.).

Pismem z dnia 10 października 2014 roku (k. 169 a.s.) powód podtrzymał dotychczasowe żądania powództwa i dodatkowo wniósł o zasądzenie od pozwanych na jego rzecz kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych

Powód wywodził w pozwie, że pozwany bank – którego powód nie był dłużnikiem - bezprawnie wytoczył postępowanie egzekucyjne w stosunku do nieistniejącego zobowiązania. Pozwany bank nie był wierzycielem powoda, co wynika z umowy cesji wierzytelności z dnia 30 listopada 1992 r. oraz certyfikatu i umowy z dnia 26 listopada 1992 r. zawartej pomiędzy (...) s.a. a Bankiem (...) s.a.

Komornik wszczął egzekucję do nieruchomości powoda położonej w N. o pow. 1,29 ha zabudowanej budynkiem hotelowym i w wyniku egzekucji sprzedał w trybie licytacyjnym za cenę wielokrotnie niższą od rzeczywistej wartości tej nieruchomości, czym wyrządził szkodę powodowi.

W związku ze śmiercią powoda w toku procesu, Sąd postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2016 r. zawiesił postępowanie w sprawie, a następnie podjął postępowanie w sprawie z udziałem spadkobierców powoda tj. żony E. W. i syna P. W. (k.443 a.s.).

Następcy prawni powoda popierali powództwo tak jak w pozwie (k. 478 a.s.).

W odpowiedzi na pozew z dnia 26 września 2013 roku (data prezentaty) pozwany (...) s.a. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Pozwany- po wstąpieniu następców prawnych powoda - wniósł o odrzucenie pozwu w stosunku do żony powoda - E. W. z uwagi na prawomocny w stosunku do pozwanego banku wyrok oddalający jej powództwo w sprawie Sądu Okręgowego w Warszawie o sygn. XXV C 1986/16 (poprzednia sygn. XXV C 659/11)

Pozwany w odpowiedzi na pozew podniósł, że powód nie wykazał wszystkich koniecznych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego z art. 415 k.c., w szczególności nie wykazał szkody i adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy działaniem banku a szkodą powoda.

Powód był dłużnikiem z tytułu zabezpieczenia wierzytelności wynikającej z kredytu udzielonego pierwotnie A. K.. Ponadto pozwany zauważa, że powód nie był już uprawnionym z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości (...) w chwili jej sprzedaży przez komornika z uwagi na darowiznę uczynioną na rzecz żony.

Dodatkowo pozwany podnosił zarzut przedawnienia roszczenia. Zgodnie z art. 442¹ k.c. roszczenie o naprawienie szkody (majątkowej czy niemajątkowej) wywołanej czynem niedozwolonym, ulega przedawnieniu z upływem trzech lat od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie zobowiązanej do jej naprawienia (odpowiedź na pozew, k. 27-31 a.s.).

Pismem z dnia 17 listopada 2015 r. pozwany poinformował o zmianie nazwy pozwanego na Bank (...) s.a. w W. który powstał z połączenia z (...) s.a. gdzie (...) s.a. jest bankiem przejmującym, zatem nie doszło do następstwa prawnego, lecz jedynie do zmiany nazwy banku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 grudnia 1991 roku A. K. (jako kredytobiorca) zawarł z pozwanym Bankiem (...) S.A., Oddział Operacyjny w K. (jako kredytodawcą) umowę kredytu krótkoterminowego na kwotę 106.000.000 złotych (po denominacji 10.600 złotych) na okres od dnia 31 grudnia 1991 roku do dnia 15 listopada 1992 roku (pkt 1). Prawne zabezpieczenie spłaty udzielonego kredytu stanowiło poręczenie udzielone przez L. C. i M. J..

A. K. nie spłacił udzielonego kredytu w terminie.

W dniu 26 listopada 1992 roku Bank (...) w K. i Bank (...) Spółka Akcyjna w P. z siedzibą w Ś., powołując się na umowę zawartą w dniu 23 lipca 1992 r. pomiędzy Skarbem Państwa – Ministrem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, dysponentem Funduszu (...), a Bankiem (...) Spółką Akcyjną w P. z siedzibą w Ś. w zakresie zasad funkcjonowania i rozdysponowania środków Funduszu na cele restrukturyzacji i oddłużenia rolnictwa, zawarły umowę, której przedmiotem było współdziałanie banku kredytującego z bankiem działającym w imieniu i na rzecz Ministra w zakresie zasad wykorzystywania środków Funduszu.

W dniu 15 listopada 1992 r. A. K. złożył do Banku (...) S.A. wniosek o wykup jego zadłużenia od (...) w ramach akcji restrukturyzacji zadłużenia.

W dniu 30 listopada 1992 r. pozwany (...) wystawił certyfikat nr 2 potwierdzający przysługującą mu wierzytelność w stosunku do A. K..

W tej samej dacie pozwany (...) zawarł z Banku (...) S.A. umowę o cesji wierzytelności wynikającej ze zobowiązania A. K. w kwocie 13.283,41 zł. Warunkiem wykupu wierzytelności było by pozwany bank prowadził obsługę wierzytelności.

W dniu 1 grudnia 1992 r. między pozwanym (...) S.A. a A. K. została zawarta umowa o spłatę zrestrukturyzowanego długu w ratach. W treści umowy określono terminy spłaty rat oraz ich wysokość. Zabezpieczeniem spłaty była umowa przewłaszczenia stada koni hodowlanych należącego do A. K..

Bank (...) S.A. uległ likwidacji, a jego następcą prawnym został Bank (...) S.A. z siedzibą we W..

W dniu 21 kwietnia 1997 r. oraz w dniu 14 kwietnia 1999 r. Bank (...) S.A. zawarł z pozwanym (...) S.A. umowy o współdziałaniu w zakresie realizacji wierzytelności i zobowiązań finansowych wynikających z umowy zawartej w dniu 26 listopada 1992 r. między Bankiem (...) S.A. a pozwanym (...) S.A. (okoliczności bezsporne).

W dniu 7 września 1993 r. Fundacja Regionu (...) zawarła z A. K. umowę w sprawie udzielenia poręczenia spłaty kredytu w wysokości 1.000.000.000 zł (po denominacji 100.000 zł) dla (...) Banku (...) z siedzibą w K. Oddział w W.. W umowie wskazano, iż zabezpieczeniem poręczenia jest hipoteka ustanowiona na rzecz Fundacji na nieruchomości A. C., na kwotę 2.000.000.000 zł (po denominacji 200.000 zł).

A. K. nie spłacił kredytu uzyskanego w (...), co spowodowało uruchomienie poręczenia.

A. K. stał się dłużnikiem Fundacji Regionu (...) – obecnie Funduszu Regionu (...).

W dniu 20 grudnia 1993 r. A. K. nabył od Zakładów (...) S.A. z siedzibą w G. prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej, oznaczonej jako działki ewidencyjne nr (...), o powierzchni 1,29 ha, położonej w N. gmina S. wraz z prawem własności posadowionych na tej nieruchomości budynków, w tym budynku hotelowego (nieruchomość w N.).

Następnie umową w formie aktu notarialnego z dnia 28 kwietnia 1997 r., A. K. zbył przedmiotowe prawo użytkowania wieczystego wraz z prawem własności budynku na rzecz powoda – T. W. (1) oraz S. H. (1) i T. W. (2).

W umowie tej nabywcy oświadczyli w szczególności, że znany im jest stan prawny nieruchomości, opisany w umowie obciążenia tj. hipoteka przymusowa w kwocie 19.500 zł na rzecz gminy S., hipoteka przymusowa w kwocie 115.216,67 zł na rzecz Fundacji Regionu (...), hipoteka przymusowa w kwocie 10.000 zł na rzecz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i hipoteka umowna w kwocie 9.309,96 zł na rzecz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz fakt wszczęcia egzekucji z nieruchomości (§ 1 umowy), ustalona cena sprzedaży nieruchomości zapłacona będzie w ten sposób, że kupujący przejmują długi ciężące na nieruchomości, w kwotach: 9.500 zł wobec Urzędu Miejskiego S., 115.216,67 zł wobec Fundacji Regionu (...), 10.000 zł wobec Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i 9.309,96 zł wobec Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – przy czym nabywcy zobowiązują się spłacić te długi na ustalonych zasadach, które są im znane i w związku z tym zwalniają zbywcę od związanych z własnością długów, a co do wymienionych obowiązków poddają się solidarnie rygorowi egzekucji w myśl art. 777 pkt 4 k.p.c. (§ 4 umowy, okoliczności bezsporne).

Postanowieniem z dnia 19 października 1998 r., Sąd Rejonowy w Łodzi, na wniosek pozwanego (...) S.A., nadał klauzulę wykonalności aktowi notarialnemu – umowie sprzedaży z dnia 28 kwietnia 1997 r. (okoliczność bezsporna).

Postanowienie to zaskarżone zostało zażaleniem T. W. (1), lecz postanowieniem z dnia 21 listopada 2001 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi zażalenie to odrzucił.

Powołując się na uzyskany tytuł wykonawczy w postaci aktu notarialnego z dnia 28 kwietnia 1997 r., opatrzonego klauzulą wykonalności, pozwany (...) S.A. złożył do Komornika Sądowego Rewiru III przy Sądzie Rejonowym w K. – H. S., wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko T. W. (1), S. H. (1) i T. W. (2) z nieruchomości położonej w w/w N..

Egzekucję tą komornik wszczął i prowadził pod sygn. akt III Km 397/99 (akta Km 397/99).

Dopiero w piśmie z dnia 16 grudnia 1999 roku pozwany (...) wskazał, że działa w postępowaniu egzekucyjnym w imieniu i na rzecz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Z kolei wnioskiem z dnia 27 lipca 2000 r., skierowanym do Sądu Rejonowego w Z., kolejny wierzyciel powoda - Fundusz Regionu (...) wniósł o nadanie na jego rzecz klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu – umowie z dnia 28 kwietnia 1997 r.

Postanowieniem z dnia 31 października 2000 r., Sąd Rejonowy z Z. wniosek ten oddalił.

W sytuacji odmowy nadania umowie notarialnej klauzuli wykonalności także na rzecz Funduszu Regionu (...), Fundusz ten wniósł przeciwko T. W. (1), S. H. (1) i T. W. (2) do Sądu Okręgowego w Świdnicy pozew o zapłatę w postępowaniu nakazowym.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 19 kwietnia 2001 r., Sąd Okręgowy w Świdnicy nakazał T. W. (1), S. H. (1) i T. W. (2), aby zapłacili solidarnie Funduszowi Regionu (...) w W. kwotę 184.510,16 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2001 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 5.706,40 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Przedmiotowemu nakazowi zapłaty nadana została klauzula wykonalności, zaś zażalenie T. W. (1) na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności zostało odrzucone postanowieniem Sądu Okręgowego w Świdnicy.

Powód - T. W. (1) wytoczył następnie powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty z dnia 19 kwietnia 2001 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

Powództwo to zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 16 marca 2004 r.

Na wniosek wierzyciela powoda - Funduszu Regionu (...) komornik sądowy wszczął postępowanie egzekucyjne co do tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 19 kwietnia 2001 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

Postępowanie to toczyło się pod sygn. akt III Km 855/02, gdzie egzekucję prowadzono z nieruchomości w N. (okoliczności bezsporne).

Do egzekucji ze spornej nieruchomości w N. przyłączyła się także gmina S.- trzeci wierzyciel powoda, z której wniosku toczyło się postępowanie egzekucyjne pod sygn. akt (...)

Wskazane przyłączenie się do egzekucji zostało ujawnione w prowadzonej dla nieruchomości księdze wieczystej, w dniu 21 sierpnia 2003 r.

W dniu 11 sierpnia 2003 r. sporządzony został opis i oszacowanie nieruchomości w N..

Postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2004 r. Sąd Rejonowy w K. dokonał przybicia nieruchomości w N.. Postanowienie to zaskarżone zostało zażaleniem powoda T. W. (1), lecz postanowieniem z dnia 31 grudnia 2004 r., Sąd Okręgowy w Świdnicy oddalił zażalenie.

Z kolei postanowienie z dnia 31 grudnia 2004 r. zaskarżone zostało kasacją T. W. (1), lecz postanowieniem z dnia 16 września 2005 r., Sąd Najwyższy odrzucił kasację.

Powód w toku trwającej egzekucji wystąpił do Sądu o zniesienie współwłasności bojąc się, że zostanie oszukany przez współwłaścicieli sprornej nieruchomości i postanowieniem z dnia 22 maja 2006 r. Sąd Rejonowy w Łodzi:

- 1) zniósł dotychczasową współwłasność nieruchomości w N. w ten sposób, że prawo użytkowania wieczystego gruntu oraz własność budynków przyznać na wyłączność T. W. (1),
- 2) zasądził tytułem spłaty od T. W. (1) na rzecz S. H. (1) kwotę 155.600 zł, płatną w trzech bliżej wskazanych ratach,
- 3) zasądził tytułem spłaty od T. W. (1) na rzecz T. W. (2) kwotę 155.600 zł, płatną w trzech bliżej wskazanych ratach (okoliczność bezsporna).

Powód nie spłacał w/w rat na rzecz współwłaścicieli (k. 382 a.s. zeznania powoda)

W dalszej kolejności zdarzeń umową w formie aktu notarialnego z dnia 19 czerwca 2007 r., T. W. (1) darował prawo wieczystego użytkowania nieruchomości tj. działek gruntu o numerach(...)i (...) oraz własność budynków położonych na tych działkach w N. wraz z wyposażeniem znajdujących się na nieruchomości budynków swojej żonie – E. W. akt notarialny Rep. A nr (...), k. 95-97 a.s.).

Wyżej opisane zniesienie współwłasności nieruchomości oraz zawarcie umowy darowizny z dnia 19 czerwca 2007 r. nastąpiło w trakcie trwania postępowania egzekucyjnego, prowadzonego z nieruchomości w N..

Powód zdecydował się na darowiznę nieruchomości tylko ze względu na stan swego zdrowia po ujawnieniu się u niego cukrzycy i z uwagi na przyszłość syna. W tym czasie powód jeszcze liczył, że otrzyma kredyt z (...) o który wystąpił w 1999 r. i wtedy dowiedział się również, że musi się ugodzić ze swymi wierzycielami (k. 382-384 a.s. zeznania powoda).

W postępowaniu egzekucyjnym, prowadzonym przez komornika H. S. pod sygn. akt III Km 855/02, wyznaczona została na dzień 25 października 2007 roku licytacja nieruchomości w N. ***z ceną wywołania 285.105 złotych.***

Postanowieniem z dnia 25 października 2007 r. Sąd Rejonowy w K. udzielił przybicia nieruchomości na rzecz J. N., A. B. i M. B., nabywców licytacyjnych. Postanowienie to zaskarżone zostało zażaleniami T. W. (1) i E. W., lecz postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2008 r. Sąd Okręgowy w Świdnicy oddalił oba zażalenia.

Postanowieniem z dnia 14 lipca 2008 r., Sąd Rejonowy w K. przysądził nabycie prawa użytkowania wieczystego oraz własności budynków posadowionych na nieruchomości w N. na rzecz w/w nabywców zlicytowanej nieruchomości powoda tj. J. N., A. B. i M. B.. Zażalenie T. W. (1) na to postanowienie oddalone zostało postanowieniem Sądu Okręgowy w Świdnicy z dnia 30 września 2008 r.(k. 454 akt Km 855/02).

Postanowieniem z dnia 15 stycznia 2009 r., Sąd Rejonowy w K. sporządził plan podziału sumy uzyskanej w egzekucji z nieruchomości w N., w którym wskazano jako wierzyciela egzekwującego ARiMR (okoliczność bezsporna).

W dniu 16 czerwca 2009 r., komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla W. W. O. (zastępca komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym wK.A. P.) wprowadził J. N., A. B. i M. B. w posiadanie nieruchomości położonej w N. oraz zajął nieruchomości.

Postanowieniem z dnia 17 grudnia 2009 r. komornik H. S. umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. Km (...), wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

W dniu 17 grudnia 2009 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w K. umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie Km (...),wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji i tytuł wykonawczy zwrócił wierzycielowi czyli ARiMR (k. 506 akt III Km (...)).

Podobnie postępowanie egzekucyjne wszczęte na podstawie tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty w sprawie o sygn. akt I Nc 26/01 zostało umorzone na skutek bezskuteczności egzekucji, gdzie wierzycielem był Fundusz Regionu (...)

a dłużnikami powód oraz S. H. i T. W. - (postanowienie SR w Kłodzku z dnia 15 stycznia 2009 roku, sygn. akt: I Co 2135/07, k. 114-116 a.s.).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 2 stycznia 2012 r. oddalone zostało powództwo T. W. (1) przeciwko (...) s.a. w W. o pozbawienie w trybie art. 840 k.p.c. wykonalności tytułu wykonawczego - aktu notarialnego z dnia 28 kwietnia 1997 r., z uwagi na umorzenie postępowania egzekucyjnego (wyrok w sprawie o sygn. akt I C 473/10 na k. 4 -11 a.s.).

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Okręgowy w Kłodzku stwierdził, że świadczenie egzekwowane przez pozwany bank nie przysługiwało temu bankowi, a klauzula wykonalności mogła być nadana tylko na rzecz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, bowiem powód nie był tylko dłużnikiem tego banku co wynika z umowy cesji wierzytelności z 30 listopada 1992 r. oraz certyfikatu i umowy z 26 listopada 1992 r zawartej pomiędzy (...) s.a. a Bankiem (...) ((...)). Zgodnie bowiem z umową cesji (...) s.a. Oddział Operacyjny w K. jako zbywca przeniósł na rzecz Skarbu Państwa w całości wierzytelność określoną w pkt 3 certyfikatu a (...) w P. w imieniu Skarbu Państwa - Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, który był dysponentem Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa wierzytelność tę przejął za kwotę 131.505.800 złotych. Z tego względu bezzasadne było wystąpienie przez pozwanego bank jako wierzyciela z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu z 28 kwietnia 1997 r. na swoją rzecz, skoro wierzytelność ta na mocy umowy cesji została zbyta na rzecz Skarbu Państwa, a na podstawie art. 12 ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dniem 19 stycznia 1994 r. do tej Agencji przeszły środki finansowe i inne mienie dotychczasowego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa oraz wierzytelności tego Funduszu.

Zatem od dnia 30 listopada 1992 r. do 19 stycznia 1994 r. wierzytelność A. K. z tytułu umowy kredytowej z 31 grudnia 1991 r. przysługiwała Skarbowi Państwa- Ministrowi Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej a od 19 stycznia 1994 r. Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Sąd ten podkreślił dalej, że pozwany bank pomijał w swoich wnioskach o nadanie klauzuli oraz o wszczęcie egzekucji w sprawie Km (...), że najpierw działał w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa – Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej który był dysponentem Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa. a następnie w imieniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Z tego wynika, że pozwany bank nie był uprawniony do występowania jako wierzyciel w obu opisanych przypadkach.

Sąd podkreślił, że dopiero w toku egzekucji w sprawie Km (...)pozwany bank w piśmie skierowanym do Komornika z dnia 16 grudnia 1999 r. sprostował oznaczenie wierzyciela jako (...) s.a. działający w imieniu i na rzecz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Prawidłowo wierzyciel powinien być wskazany jako Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w imieniu której działa (...) s.a. Oddział Operacyjny w K..

Wymagało to również przedstawienia odpowiednich dokumentów świadczących o tym, że bank reprezentuje Agencję.

Sąd Okręgowy w Kłodzku przyznał rację powodowi, że brak było w toku egzekucji tytułu egzekucyjnego będącego orzeczeniem sądowym, ale okoliczność ta nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy przeciwegzekucyjnej, ponieważ postępowanie egzekucyjne zostało umorzone a powód był tylko dłużnikiem rzeczowym, co wynikało z postanowienia Sądu Rejonowego w Łodzi z dnia 19 października 1998 r. w którym zaznaczono, że ograniczenie odpowiedzialności dłużników w tym powoda wyłącznie ze spornej nieruchomości w N. KW (...), zaś strona pozwana nie miała uprawnień do prowadzenia egzekucji z innych składników majątku dłużnika, co wynikało wprost z tytułu wykonawczego. Z planu podziału wynika, że wskutek przesadzenia wygasły hipoteki wskazane w pkt VI postanowienia o sporządzeniu planu podziału (k. 4 -11a.s. – wyrok SO w Kłodzku z uzasadnieniem).

Powód w pozwie dochodzi odszkodowania i zadośćuczynienia z tytułu zaniżonej wartości sprzedaży spornej nieruchomości na skutek prowadzenia egzekucji przez pozwanego (...), który nie był wierzycielem, ponieważ w drodze cesji z dnia 26 listopada 1992 r. przeniósł wierzytelność na Bank (...) s.a., więc powód nie był dłużnikiem pozwanego, a zatem pozwany skierował egzekucję co do nieistniejącego zobowiązania.

Ponadto pozwany zgłosił powoda do Rejestru Niesolidnych Dłużników w istotny sposób podważając wiarygodność powoda niezbędną do prowadzenia działalności gospodarczej, naruszając tym samym wizerunek powoda.

Sąd dokonał ustaleń faktycznych na podstawie dokumentów złożonych do akt sprawy oraz dokumentów z akt komorniczych Km (...)i (...)oraz na podstawie zeznań świadków : Z. U. na k. 243 a.s., P. W. na k. 245 a.s. i zeznań powoda na k. 247 i 380 a.s.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie i zostało oddalone.

Powód wskazał jako podstawę prawną swojego roszczenia odszkodowawczego przepis art. 415 k.c., zgodnie z którym, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Przepis ten normuje podstawową zasadę odpowiedzialności opartej na winie sprawcy szkody. Za szkodę odpowiada osoba, której zawinione zachowanie jest źródłem powstania szkody, przy czym zdarzeniem sprawczym w rozumieniu w/w przepisu jest zarówno działanie jak i zaniechanie w sytuacji, gdy wiąże się z ciężącym na sprawcy obowiązkiem czynnego działania i niewykonania tego obowiązku.

Jednocześnie czyn sprawcy pociągający za sobą odpowiedzialność cywilną musi wykazywać pewne cechy niewłaściwości postępowania odnoszące się do strony przedmiotowej, określane mianem bezprawności czynu oraz do strony podmiotowej, określanej pojęciem winy w znaczeniu subiektywnym (Gerard Bieniek w: Komentarz do kodeksu cywilnego, Księga trzecia, Zobowiązania, tom 1, wyd. 6., Warszawa 2006)

Powództwo o odszkodowanie w tym trybie wymaga udowodnienia w procesie następujących przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej: niedozwolonego czynu sprawcy i jego winy, faktu powstania szkody oraz adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zdarzeniem je wywołującym.

Przesłanki te muszą być spełnione kumulatywnie, tzn. konieczne jest wykazanie istnienia wszystkich powyższych przesłanek dla uzyskania odpowiedzialności odszkodowawczej.

Zatem, aby konkretny czyn był podstawą uzyskania odszkodowania musi to być czyn bezprawny.

Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Pojęcie „porządek prawny” obejmuje przy tym nakazy i zakazy wynikające nie tylko z normy prawnej, lecz także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych, określane jako „zasady współżycia społecznego” lub „dobre obyczaje”.

Zachowanie jest bezprawne, gdy popada w kolizję z istniejącym porządkiem prawnym, przez który należy rozumieć przede wszystkim nakazy i zakazy wynikające z obowiązujących przepisów prawnych, jak i wytworzone w społeczeństwie zasady współżycia społecznego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 1999 r., II CKN 499/98). Bezprawność zaniechania następuje zaś wówczas, gdy istniał nakaz działania (współdziałania), zakaz zaniechania, czy też zakaz spowodowania skutku, jaki przez zaniechanie może nastąpić (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lipca 2003 r., V CKN 1681/00).

Dopiero czyn bezprawny może być rozważany w kategoriach winy, przez którą rozumieć należy naganną decyzję człowieka, odnoszącą się do podjętego przez niego bezprawnego czynu. W obszarze deliktów prawa cywilnego rozróżnia się dwie postacie winy to jest winę umyślną i nieumyślną.

O ile przy winie umyślnej sprawca ma świadomość szkodliwego skutku swego zachowania się i przewiduje jego nastąpienie, celowo do niego zmierza lub co najmniej na wystąpienie tych skutków się godzi, o tyle przy winie nieumyślnej (niedbalstwie) sprawca wprawdzie przewiduje możliwość wystąpienia szkodliwego skutku, lecz bezpodstawnie przypuszcza, że zdoła go uniknąć, albo też nie przewiduje możliwości nastąpienia tych skutków, choć powinien i może je przewidzieć. Pojęcie niedbalstwa wiąże się więc z niezachowaniem staranności wymaganej w stosunkach danego rodzaju, niezbędnej do uniknięcia skutku, którego sprawca nie chciał wywołać. O ile jednak pojęcie winy jest jednakowe, zarówno jeśli chodzi o odpowiedzialność deliktową jak i kontraktową, o tyle różnice dotyczą zakresu odpowiedzialności. Podkreślić należy, że w ramach odpowiedzialności deliktowej stopień winy ma znaczenie drugorzędne, co oznacza że sprawca odpowiada w razie istnienia choćby lekkiego niedbalstwa (Gerard Bieniek w: Komentarz do kodeksu cywilnego, Księga trzecia, Zobowiązania, tom 1, wyd. 6., Warszawa 2006).

Pomiędzy zdarzeniem wywołującym szkodę i samą szkodą konieczne jest ponadto istnienie adekwatnego, bezpośredniego związku przyczynowego, bez którego pomimo istnienia uszczerbku (szkody) odpowiedzialność cywilna deliktowa nie materializuje się w osobie sprawcy szkody.

Wreszcie sprawcy szkody należy postawić zarzut nagannego zachowania, a więc musi zaistnieć po jego stronie wina w znaczeniu subiektywnym.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 2 grudnia 2003 r., III CK 430/03, OSP 2005/2/21 Sąd Najwyższy podniósł, iż bezprawność pojmuje się wprawie cywilnym szeroko jako niezgodność zachowania się sprawcy z porządkiem prawnym. Zakresem bezprawności nie są więc objęte tylko naruszenia zawartych w przepisach - różnych zresztą gałęzi prawa - zakazów czy nakazów, adresowanych do ogółu lub określonych podmiotów, ale ponadto naruszenia zasad współżycia społecznego. Ogólny zakaz niewyrządzenia szkody drugiemu uzasadnia - w konkretnych okolicznościach sprawy - podjęcie niezbędnych czynności zapobiegających możliwości powstania szkody na osobie lub w mieniu.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, iż nie zachodzą w sprawie kumulatywnie wszystkie wskazane wyżej przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej.

W ustalonych okolicznościach faktycznych wynika wprawdzie stwierdzenie niezgodnych z prawem działań pozwanego banku, lecz Sąd nie doszukał się adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy działaniami pozwanego banku, a szkodą wskazywaną przez powoda w postaci zaniżenia wartości zlicytowanej nieruchomości.

Oceniając niezgodne z prawem działanie pozwanego banku Sąd meriti podziela w pełni motywy wyroku Sądu Okręgowego w Kłodzku wskazujące, że świadczenie egzekwowane przez pozwanego banku nie przysługiwało temu bankowi, a klauzula wykonalności mogła być nadana aktowi notarialnemu tylko i wyłącznie na rzecz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, bowiem powód nie był dłużnikiem tego banku, co wynika wprost z umowy cesji wierzytelności z 30 listopada 1992 r. oraz z certyfikatu i umowy z 26 listopada 1992 r. zawartej pomiędzy (...) s.a. a Bankiem (...) ((...)).

Sąd podziela ocenę prawa z której wynikało, że zgodnie z umową cesji (...) s.a. Oddział Operacyjny w K. jako zbywca przeniósł na rzecz Skarbu Państwa w całości wierzytelność określoną w pkt 3 certyfikatu a (...) w P. w imieniu Skarbu Państwa - Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, który był dysponentem Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa wierzytelność tę przejął za kwotę 131.505.800 złotych.

Z tego względu bezzasadne było wystąpienie przez pozwanego banku jako wierzyciela z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu z 28 kwietnia 1997 r. na swoją rzecz, skoro wierzytelność ta na mocy umowy cesji została zbyta na rzecz Skarbu Państwa, a na podstawie art. 12 ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dniem 19 stycznia 1994 r. do tej Agencji przeszły środki finansowe i inne mienie dotychczasowego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa oraz wierzytelności tego Funduszu.

Z tego względu bezzasadne było wystąpienie przez pozwanego banku jako wierzyciela z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu z 28 kwietnia 1997 r. na swoją rzecz, skoro wierzytelność ta na mocy umowy cesji

została zbyta na rzecz Skarbu Państwa, a na podstawie art. 12 ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dniem 19 stycznia 1994 r. do tej Agencji przeszły środki finansowe i inne mienie dotychczasowego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa oraz wierzytelności tego Funduszu.

Zatem od dnia 30 listopada 1992 r. do 19 stycznia 1994 r. wierzytelność A. K. z tytułu umowy kredytowej z 31 grudnia 1991 r. przysługiwała Skarbowi Państwa- Ministrowi Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, zaś a od 19 stycznia 1994 r. Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Sąd ten podkreślił dalej, że pozwany bank pomijał w swoich wnioskach o nadanie klauzuli oraz o wszczęcie egzekucji w sprawie Km(...), że najpierw działał w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa – Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej który był dysponentem Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa, a następnie w imieniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Z tego wynika, że pozwany bank nie był uprawniony do występowania jako wierzyciel w obu omawianych przypadkach.

Sąd Okręgowy w Kłodzku podkreślił jednak, że w toku egzekucji w sprawie o sygn. Km(...) pozwany bank w piśmie skierowanym do Komornika z dnia 16 grudnia 1999 r. sprostował oznaczenie wierzyciela jako (...) s.a. działający w imieniu i na rzecz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Należy zatem podsumować, iż jest prawdą, że na podstawie błędnego tytułu wykonawczego pozwany bank wszczął egzekucję zadłużenie powoda, lecz należy przy tym mieć na uwadze jeszcze ważniejszy fakt, że przeciwko powodowi prowadzone były także inne postępowania egzekucyjne z wniosków takich wierzycieli powoda jak: Gminy S., M. K., Skarbu Państwa – Starosty (...), Skarbu Państwa - Lasy Państwowe i na końcu Funduszu Regionu (...) - toczące się pod sygn. Km (...), gdzie dokonano także opisu i oszacowania spornej nieruchomości powoda, gdzie ogłoszono licytację i gdzie dokonano przybiccia oraz sporządzono plan podziału sumy uzyskanej z licytacji na rzecz wszystkich wierzycieli powoda.

Na skutek tej egzekucji AMiRR odzyskała swoją wierzytelność po uwzględnieniu jej w planie podziału sumy uzyskanej z licytacji i nie można uznać, że było to świadczenie nienależne z uwagi na prowadzenie egzekucji na podstawie nieprawidłowego tytułu wykonawczego, ponieważ wierzytelność AMiRR zabezpieczona była hipoteką, a w przypadku wierzycieli hipotecznych nie musieli oni dysponować tytułem wykonawczym, aby uzyskać zaspokojenie w przypadku egzekucji z nieruchomości dłużnika.

Zgodnie bowiem z przepisem art. 1036 k.p.c w brzmieniu przed zmianą przepisów z dnia 20 lutego 2011 r. , czyli w okresie, gdy toczyła się egzekucja co do spornej nieruchomości, w podziale sumy uzyskanej z egzekucji uczestniczą osoby, które przed zajęciem nieruchomości nabyły na niej prawa stwierdzone w opisie i oszacowaniu lub zgłoszone i udowodnione najpóźniej w dniu uprawomocnienia się postanowienia o przybicciu.

Skoro powód był dłużnikiem AMiRR to uzyskane przez nią środki nie są nienależne. To prawidłowość choćby jednego postępowania egzekucyjnego prowadzonego na rzecz wymienionych już wierzycieli powoda z jego prawa użytkownika wieczystego nieruchomości w N. była zatem podstawą do licytacji nieruchomości i zbycia jej po cenie wynikającej z zasad oszacowania oraz ustalenia minimalnej ceny wywoławczej.

Powód miał przy tym możliwość zaskarżenia opisu i oszacowania nieruchomości, a ponadto licytacja przebiegała pod kontrolą sądu nadzorującego egzekucję z nieruchomości.

Nie można zatem zarzucić wyłącznie pozwanemu bankowi, że ponosi wyłączną winę za zaniżoną wysokość sumy uzyskanej z licytacji nieruchomości prowadzonej na rzecz kilku wierzycieli.

Konkludując, powstała przy tym ewentualna szkoda (strata powoda) nie jest wynikiem błędnego wniosku i dalej prowadzonej egzekucji z nieruchomości powoda, lecz jest wynikiem splotu wielu innych okoliczności, na które składają się inne toczące się postępowania egzekucyjne z wniosku pozostałych wierzycieli powoda, które skierowane były do nieruchomości powoda i w tym celu doszło do połączenia egzekucji z nieruchomości a w konsekwencji

do jej zbycia w toku licytacji. Nie można zatem mówić o istnieniu adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy bezprawnym wszczęciem egzekucji przez pozwanego bank, który nie był wierzycielem powoda, a skutkami pozostałych prawidłowo wszczętych i prowadzonych egzekucji, które doprowadziły do skutecznej licytacji nieruchomości powoda.

Podnieść przy tym należy kolejny ważny fakt, że powód przeniósł swoje prawa do spornej nieruchomości na rzecz żony E. W. - w formie darowizny w czynionej w dniu 19 czerwca 2007 r. w toku trwających postępowań egzekucyjnych i po zbyciu praw nie był już uprawniony do nieruchomości w chwili sprzedaży licytacyjnej. Wprawdzie zgodnie z przepisem art. 930 k.p.c. zbycie prawa w toku egzekucji nie ma wpływu na toczącą się egzekucję, tym samym powód nie został pozbawiony prawa do nieruchomości na skutek jedynie działań pozwanego czy innych wierzycieli, lecz sam wyzbył się prawa na rzecz osoby trzeciej.

Zarzut przedawnienia:

Pozwany podnosił zarzut przedawnienia roszczenia odszkodowawczego powoda twierdząc, że zgodnie z art. 442(1) k.c. roszczenie o naprawienie szkody (majątkowej czy niemajątkowej) wywołanej czynem niedozwolonym, ulega przedawnieniu z upływem trzech lat od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie zobowiązanej do jej naprawienia (odpowieź na pozew, k. 27-31 a.s.).

Jak Sąd ustalił, powód dowiedział się o wszczęciu przeciwko niemu egzekucji na podstawie wniosku pozwanego z dnia 27 sierpnia 1999 r. z treści wezwania komornika do zapłaty z dnia 24 grudnia 1999 r. doręczonego powodowi w dniu 5 stycznia 2000 roku (k. 11- 12 akt Km (...)). Powód zareagował natychmiast na to wezwanie i rozpoczął rozmowy negocjacyjne z pozwanym bankiem w dniu 27 lutego 2001 r. (K. 32 AKT Km 397/99).

Z uwagi na prowadzone rozmowy negocjacyjne na wniosek pozwanego banku, który już w dniu 17 grudnia 1999 r. sprostował oznaczenie wierzyciela wskazując jako wierzyciela - - AMiRR, w imieniu i na rzecz której działa (...) s.a. Oddział Operacyjny w K., komornik w dniu 2 marca 2000 r. zawiesił postępowanie egzekucyjne, które następnie w dniu 10 kwietnia 2000 r. podjął na wniosek wierzyciela (k. 33 i 36 akt Km (...)).

Wynika z tego, że powód dowiedział się o wszczęciu egzekucji w 2000 r., to jednak nie znał wówczas negatywnych wyników tego postępowania, które zakończyło się dopiero w 2009 r.

Należy przypomnieć, że w dniu 17 grudnia 2009 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w K. umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie Km(...)wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji i tytuł wykonawczy zwrócił wierzycielowi, czyli ARiMR (k. 506 akt III Km(...)),

a postanowieniem z dnia 17 grudnia 2009 r. komornik H. S. umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. Km (...), również wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

Podobnie postępowanie egzekucyjne wszczęte na podstawie tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty w sprawie o sygn. akt I Nc 26/01 zostało umorzone na skutek bezskuteczności egzekucji, gdzie wierzycielem był Fundusz Regionu (...) a dłużnikami powód oraz S. H. i T. W. - (postanowienie SR w Kłodzku z dnia 15 stycznia 2009 roku, sygn. akt: I Co 2135/07, k. 114-116 a.s.).

Powód wniósł pozew w niniejszej sprawie w dniu 30 lipca 2013 r. twierdząc, że dopiero o występujących w toku egzekucji nieprawidłowościach dowiedział się z treści uzasadnienia wyroku SO w Kłodzku z 2 stycznia 2012 r.

Zdaniem pozwanego przedawnienie roszczenia odszkodowawczego nastąpiło w lipcu 2011 r. tj. po upływie 3 lat od dowiedzenia się przez powoda o przesądzeniu własności spornej nieruchomości na skutek jej sprzedaży licząc od dnia 14 lipca 2008 r., zaś roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia przedawniło się najpóźniej w 2007 r.

W ocenie Sądu roszczenie o odszkodowanie było przedawnione w chwili wniesienia pozwu, ponieważ powód dowiedział się o rzekomej szkodzie już w 2009r. w chwili umorzenia ostatniej z egzekucji tj. w dniu 15 stycznia 2009 r. a zatem w chwili złożenia pozwu jego roszczenie było już przedawnione.

Z kolei roszczenie o naruszenie dóbr osobistych powoda jest w zdaniem Sądu bezprzedmiotowe z uwagi na zgon powoda w toku procesu. Ochrona dóbr osobistych wiąże się ściśle z osobą poszkodowanego i ochrona ta gaśnie z chwilą śmierci osoby.

Z tego względu postępowanie w tym zakresie zostało umorzone w trybie art. 355 k.p.c. jako niedopuszczalne.

Dodatkowo na koniec rozważań należy wyjaśnić, że zasady współżycia społecznego – bez wskazania jednak konkretnej zasady czy reguły obyczajowej, na które powoływał się powód w piśmie z dnia 17 listopada 2015 r. (k. 397 a.s.) nie mogą stanowić samodzielnej podstawy uwzględnienia powództwa.

Powód twierdził przy tym, że bezprawne działania pozwanego doprowadziły go do ruiny finansowej i zdrowotnej.

Norma przepisu art. 5 k.c. ma bowiem charakter wyjątkowy i można ją stosować jedynie w sytuacji, gdy w inny sposób nie można zabezpieczyć interesu osoby zagrożonej wykonaniem prawa podmiotowego przez inną osobę. Przepis ten nie może być stosowany w sytuacji, gdy ustawodawca - w odniesieniu do pewnych stanów faktycznych - określa, że czynienie ze swego prawa użytku pozbawione jest, ze względu na zasady współżycia społecznego, ochrony prawnej. Przepis ten nie może stanowić podstawy uzasadniającej roszczenie ani też podstawy orzeczenia sądowego uwzględniającego żądanie (wyrok SN z 14.01.1970 r. II CR 609/69, OSP 12/70, poz. 250).

Sąd oddalił wniosek powoda o powołanie dowodu z opinii biegłego z dziedziny ekonomii na okoliczność ustalenia strat powoda oraz zysków jakie powód utracił w wyniku dokonania darowizny na rzecz żony (k. 169 a.s. wniosek w piśmie) jako bezzasadny i zmierzający do udowodnienia tezy nie związanej z istotą powództwa, a mającego na celu przewlekłość postępowania, w toku którego powód nie udowodnił związku przyczynowego pomiędzy działaniami banku a szkodą, co czyniło całe powództwo bezzasadnym.

Ponadto Sąd oddalił wniosek pozwanego o odrzucenie pozwu w stosunku do powódki E. W. – następcy prawnego zmarłego powoda wskazując przy tym, że powódka wytoczyła wielu pozwanym w tym m.in. pozwanemu bankowi w dniu 15 marca 2011 r. powództwo o zapłatę solidarnie kwoty 4.943.130 złotych w trybie art. 415 i 422 k.c. , które zostało prawomocnie oddalone m.in. w stosunku do pozwanego banku. Sprawa ta toczyła się także przed Sądem Okręgowym w Warszawie o sygn. Akt XXV C 659/11 – obecna sygn. akt XXV C 1986/15 - po uchyleniu wyroku jedynie w części dotyczącej komornika przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku-(...)(k. 944 akt XXV C 1986/15).

W tym stanie rzeczy nie zachodzą w sprawie żadne wymienione w przepisie art. 199 k.p.c. uzasadniające odrzucenie pozwu w stosunku do obecnej powódki E. W., a w szczególności sprawa nie dotyczy tych samych stron i tego samego roszczenia.

Z tego względu należało powództwo oddalić w całości.

O kosztach procesu Sąd postanowił na mocy art. 102 k.p.c. mając na uwadze wcześniejszą trudną sytuację majątkową powoda oraz obecną sytuację jego następców prawnych po sprzedaży spornej nieruchomości.